

POEZJA

Bronek z Obidzy, wiklinowe ptaki. 100 wierszy. Redakcja: Iwona Dudzińska. Zdjęcie na okładce: *Wodospad w Obidzy*, fot. Bolesław Faron. Projekt okładki Mateusz Nizianty. Zdjęcie autora na IV stronie okładki Marek Strzałkowski. Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków 2015, s. 112.

Krystian Gałuszka, trakt@biblioteki. Projekt okładki Piotr Pilawa, Ryszard Latusek. Biblioteka Śląska, Katowice 2015, s. 2.

Agnieszka Herman, Jesienią najtrudniej iść środkiem dnia. Projekt okładki i ilustracje Studio graficzne Ra. Zdjęcie na okładce Fotolia.com. Posłowie Zdzisław Antolski. Wydawnictwo Nowy Świat, Warszawa 2015, s. 80.

Kod dostępu. Antologia poezji. Wstęp Joanna Hobot-Marcinek. Wyboru wierszy dokonali: Joanna Hobot-Marcinek i Jerzy Stanisław Franczak. Projekt okładki: Marta Gołąb, Magdalena Bereźnicka, Krzysztof Kondracki, Marcin Malinowski. Tekst na okładce: Marek Chorabik. Kraków 2015, s. 166.

Anna Krasucka, *Ona i ja. Wiersze.* Opracowanie graficzne: Marek J. Piwko [mjp]. Korekta: Anna Uła Piłśniak. Na okładce wykorzystano zdjęcie rzeźby autorstwa Philippy Johnson i Henryka Topolnickiego. „Śląsk” Sp. z o.o. Wydawnictwo Naukowe, Katowice 2015, s. 66.

Marie Lundquist, Pisane na kamieniach. Wybór i tłumaczenie Zbigniew Kruszyński. Posłowie Adam Zagajewski. Projekt graficzny serii Emilia Bojańczyk, Podpunkt. Seria *Poetycka „Zeszytów Literackich”*, tom 12. Fundacja Zeszytów Literackich, Warszawa 2015, s. 92.

Grzegorz Łatuszyński, Ten żar nie wygasa. Projekt okładki i strony tytułowej Krzysztof Łatuszyński. Na i stronie okładki zdjęcie akwareli Franciszka Maśluszczaka *Zamyślenie. Biblioteka Poetycka.* Oficyna Wydawnicza „Agawa”, Warszawa 2015, s. 148.

Eliza Moraczewska, Chiaroscuro. Opracowanie graficzne i zdjęcia Olga Raciborska. Zaulek Wydawniczy Pomyłka, Szczecin 2015, s. 78.

Kamil Krzysztof Pietrzyk, Labirynt kretyński. Obraz na okładce Małgorzata Lazarek. Zdjęcie autora Paweł Garboś. Projekt graficzny Mariusz Jeziorko. Fundacja Przyroda i Człowiek, Kostkowiec 2015, s. 48.

Karol Samsel, Prawdziwie noc. Projekt graficzny serii, projekt okładki Paweł Nowakowski. Zdjęcie na okładce z archiwum rodzinnego autora. Zdjęcie autora Urszula Kamińska. Seria *piętnastka.* Wydawnictwo FORMA, Szczecin, Bezrzecze 2015, s. 88.

ks. Jan Sochoń, Sandały i pierścien. Zdjęcie na i stronie okładki Jan Sochoń. Portret autora na i stronie okładki Michał Góral. *Biblioteka Poezji / Biblioteka „Toposu”*, tom 111. Towarzystwo Przyjaciół Sopotu, redakcja „Toposu”, Sopot 2015, s. 64.

Jan Strządała, Koralliki. Projekt okładki Aleksander Caban. Wydawnictwo ARKA, [bez miejsca wydania] 2015.

Leszek Szaruga, Logo Reya. Grafiki Ryszard Sziler. Wydawnictwo Miniatura, Kraków 2015, s. 144.

Martyna Tyszczyk, Instalacja. Zdjęcie autorki, zdjęcie na okładce Ewelina Latacz. Projekt graficzny Mariusz Jeziorko. Fundacja Przyroda i Człowiek, Kostkowiec 2015, s. 48.

Leszek Żuliński, Suche lany. Projekt graficzny serii, projekt okładki Paweł Nowakowski. Zdjęcie na okładce: Anna Weronika Kos *Na krawędzi.* Zdjęcie autora Zofia Mikula. Seria *piętnastka.* Wydawnictwo FORMA, Szczecin, Bezrzecze 2015, s. 68.

PROZA

Maciej Hen, Solfatara. Projekt okładki i stron tytułowych Mariusz Filipowicz, 360stopni.com.pl. Fotografia autora Krzysztof Serafin. Seria *Archipelagi.* Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2015, s. 920.

Lawrence Hill, Aminata. Siłą miłości. Przetłumaczyła Maria Borzobohata-Sawicka. Projekt typograficzny Robert Oleś / d2d.pl. Okładka eOne Entertainment. Black Publishing, Wołowiec 2015, s. 556.

Ben Kane, Zapomniany Legion. Przetłumaczył Arkadiusz Romanek. Projekt okładki Adam Pietrzyk. Ilustracja na i stronie okładki Steve Stone. Ilustracje wewnątrz książki Adam Pietrzyk. Opracowanie typograficzne Graphito studio graficzne, www.graphito.pl. Znak Horyzont, Kraków 2015, s. 656.

Hanif Kureishi, Ostatnie słowo. Przetłumaczyła Katarzyna Janusik. Projekt okładki Oksana Shmygol. Fotografia na okładce olgaecat / istockphoto. Wydawnictwo Znak, Kraków 2015, s. 120.

Piotr Lenarczyk, Życie jest piękne niestety. Fotografia na okładce Maciej Boryna. Zdjęcie autora na i stronie okładki Łukasz Krzywda. Wydawnictwo Nowy Świat, Warszawa 2015, s. 60.

Jacek Masłowski, Trzy krótkie formy prozatorskie. Projekt okładki autor i Mariusz Kozaczka. Wydawnictwo KAGA-DRUK, Katowice 2015, s. 112.

Janusz Maria Moździerz, Cofka i inne opowiadania. Grafika Stanisław Sumowski. Fotografia Agata Moździerz. Malbork 2015, s. 240.

Thomas Pynchon, Wada ukryta. Przetłumaczył Andrzej Szulc. Wydawnictwo Albatros Andrzej Kuryłowicz, Warszawa 2015, s. 464, wydanie II.

Tom Wolfe, Nazywam się Charlotte Simmons. Przetłumaczyła Maciejka Mazan. Wydawnictwo Albatros Andrzej Kuryłowicz, Warszawa 2015, s. 688, wydanie II.

NAUKA, KULTURA, SZTUKA

Arkadiusz Baglajewski, Obecność romantyzmu. Projekt okładki i stron tytułowych Marta Kwiatkowska. Na okładce *Magiczna latarnia miłości*, grawiura (autor nieznan), ok. 1860. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2015, s. 316.

Katarzyna Bielas, Jacek Szczerba, Pamiętam, że było gorąco. Rozmowa z Tadeuszem Konwickim. Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2015, s. 164.

Anthelme Brillat-Savarin, Fizjologia smalcu. Przetłumaczyła i wstępem poprzedziła Joanna Guze. Wybór opracował Waclaw Zawadzki. Ilustracje Bertalla. Projekt graficzny okładki i stron tytułowych Katarzyna Wiśniewska. Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2015, s. 254.

S.C. Gwynne, Imperium księżycy w pełni. Wzlot i upadek Komanczów. Przekład i redakcja naukowa Bartosz Hlebowicz. Projekt okładki Agnieszka Pasierska / Pracownia Papierówka. Fotografia na okładce Bettmann / CORBIS / Fotochannels. Projekt typograficzny Robert Oleś / d2d.pl. Seria *Amerykańska.* Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2015, s. 512.

Julia Hartwig, Dziennik amerykański. Projekt graficzny i typograficzny Janusz Górski. Projekt okładki Elżbieta Tchórznicka. Fotografia na okładce Manhattan Bridge, Nowy Jork, koniec xx wieku. Fotografia na skrzydełku Edward Hartwig. Seria *Podróże.* Fundacja Zeszytów Literackich, Warszawa 2015, s. 296, wydanie II, uzupełnione i poprawione.

DRAMAT

Ireneusz Iredyński, Kreacja. Dramaty. Wybór i wstęp Zbigniew Majchrowski. Opracowanie tekstów Paulina Sieniuc. Seria *Dramat Polski. Reaktywacja*, tom 5. Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa 2014, s. 812.

[ad]

Zwierzęta a człowiek

(Dokończenie ze strony 2)

Zwierzęta w klatce, ku ucieście człowieka, pozbawione naturalnych warunków, stają się osowiałe, apatyczne, a więc są pozbawione należytego szacunku. Zwierzęta cyrkowe zmuszane do nienaturalnych zachowań przez ich treserów – też są traktowane przedmiotowo, po to, by zarabiać pieniądze na ich występach.

Trzeba też podkreślić, że człowiek nie tylko wykorzystuje zwierzęta dla pieniędzy, lub znęca się nad nimi manifestując swoją rzekomą wyższość. Człowiek również zabija zwierzęta dla rozrywki, co jest czynem wyjątkowo ohydny. Należy żałować, że V przykazanie Dekalogu odnosi się tylko do ludzi.

My, ludzie, nie jesteśmy lepsi od zwierząt. Jesteśmy inni. Na przykład nie mamy tak rozwiniętego węchu jak na przykład psy. Nie słyszymy ultradźwięków w przeciwieństwie do nietoperzy. Ten pogląd, że nie jesteśmy lepsi od zwierząt, powinien być wpajany poprzez szeroko pojętą edukację, w tym także medialną. Chroniłoby to zwierzęta przed bestialstwem człowieka. Stosunek człowieka do zwierząt należy uznać za miarę wartości człowieka.

Wysoki poziom intelektualny nie gwarantuje właściwego stosunku do zwierząt. Wprost przeciwnie. Wielu intelektualistów czuje się istotami lepszymi od nich. A bez zwierząt nie moglibyśmy prawidłowo funkcjonować, a nawet istnieć. Wszak jesteśmy częścią świata przyrody i częścią Kosmosu!

Jan Stępień